

Nazywam się Joanna Preiss, jestem córką Józefy Kołodziej „SYBIRACZKI”, siostra Kołodzieja Józka i Zbyszka z Krakowa, a Zofia Krygowska była naszą Babcią.

Przyjechałam z Przemyśla z moją córką Bożenką, synem Leszkiem i z jego sympatyczną Panią Izabellą. Jestem dopiero III raz na organizowanym zjeździe, dlatego też nie znam wielu uczestników, niemniej jednak witam Was bardzo gorąco i serdecznie wszystkich i każdego z osobna na naszym zjeździe. Przyjechałam tu nie tylko prywatnie.

Zgodnie z programem zjazdu jako „Sybiraczkę” poproszono mnie o przedstawienie RELACJI Z OBCHODÓW 70-TEJ ROCZNICY DEPORTACJI NA Sybir, dlatego też reprezentuję nasz Przemyski Związek Sybiraków, w którym pełnię funkcję V-ce Prezesa będąc jednocześnie członkiem Prezydium.

Obchody 70-tej rocznicy odbyły się w dniach 10.II. i 28.II.2010 roku w Przemyślu. Rok 2010 został na Podkarpaciu ogłoszony „ROKIEM SYBIRAKA”.

Przesłaniem do organizacji tych uroczystości było przede wszystkim zesłanie naszych rodaków na tą „NIELUDZKĄ ZIEMIĘ”, która była dla nich prawdziwą współczesną „GOLGOTĄ WSCHODU”. Jakże trudnym czasem do przeżycia, do wypowiedzenia cierpienia naznaczonego potwornym głodem, chorobami i utratą wielu najbliższych, którzy zostali tam na zawsze.

Organizatorem tych uroczystości było Centrum Kulturalne w Przemyślu, z jego Dyrektorem mgr Adamem Halwą, Przemyskie Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych XDOK z Panem Prezesem Mirosławem Majkowskim, oraz Marszałek Województwa Podkarpackiego Pan mgr Stanisław Bajda.

Program obchodów został objęty Honorowym Patronatem przez Prezydenta RP św. p. Pana Lecha Kaczyńskiego.

W Komitecie Honorowym uroczystości uczestniczyli osobiście lub w zastępstwie następujący osobistości:

J.E. Józef Michalik – Metropolita Przemyski
Ks. Gen. Dyw. Tadeusz Płoski – Biskup Polowy WP
Tadeusz Chwieć – Prezes Zarządu Gł. Związku Sybiraków w Polsce
Cezary Grabarczyk – Minister Infrastruktury
Ryszard Kaczorowski – Prezydent RP na emigracji
Janusz Krupski – Minister d/s Kombatantów I osób Represjonowanych
Janusz Kurtyka – Prezes Instytutu Pamięci Narodowej
Bogdan Zdrojewski – Minister Kultury I Dziedzictwa Narodowego

W tym miejscu należy wspomnieć, że za wyjątkiem ks. J. Michalika wszyscy zginęli w dniu 10.04.2010 roku w katastrofie pod Smoleńskiem. “Cześć Ich Pamięci” – Niech spoczywają w pokoju wiecznym.

Obchody uroczystości rozpoczęły się w rocznicę I deportacji na Sybir w dniu 10.02.2010 r. pod hasłem „ZAPAL ZNICZ WYWIEZIONYM”. I tak na stacji kolejowej Przemyśl- Bakończyce, skąd byliśmy wywożeni, tłumnie zebrali się Sybiracy, mieszkańcy Przemyśla I okolic. Wspólnie ułożono i zapalono setki zniczy formując na śniegu napis:

10.02.1940 – 10.02.2010 – 70 LAT

Był to widok bardzo przejmujący, powróciły bolesne wspomnienia, rozmowy i łzy, których nie dało się ukryć. Na zakończenie uroczystości, wspólnie z księżmi, odmówiliśmy modlitwę za dusze tych, co na zawsze zostali w stepach Syberii, Kazachstanu oraz za żyjących Sybiraków, prosząc Matkę Boską Sybiracką o zdrowie I opiekę dla nas i naszych rodzin.

A znicze świeciły się jeszcze długo ... długo ... długo.

Natomiast główne uroczystości, które odbyły się 28.02.2010 r. rozpoczęły się uroczystą Mszą Św. pod przewodnictwem Arcybiskupa Józefa Michalika w Przemyskiej Katedrze, przy udziale licznej rzeszy Sybiraków, mieszkańców Przemyśla i licznie zaproszonych gości z całego Podkarpacia i nie tylko.

Po zakończeniu nabożeństwa przeszliśmy wszyscy na Plac Legionów, gdzie nastąpiło poświęcenie „Dzwonu Sybiraka”, usytuowanego pod tablicą „SYBIRAKA” na ścianie budynku dworca PKP w Przemyślu. Serce dzwonu zostało przekazane na ręce Prezesa Związku Sybiraków Panu Jerzemu ROŻKO.

Następnie nastąpił dalszy ciąg uroczystości :

- Wciągnięcie flagi na maszt
- Apel poległym wywiezionym
- Przemówienia zaproszonych gości
- Składanie kwiatów pod tablicą i dzwonem

W uroczystościach tych uczestniczyło kilka tysięcy osób.

Po zakończeniu wszyscy uczestnicy przeszli na rampę kolejową dworca PKP, gdzie odbyło się widowisko teatralno-historyczne pt. „NA NIELUDZKĄ ZIEMIĘ”.

Oczywiście cała inscenizacja teatralna łącznie z wjazdem towarowego (bydłęcego) pociągu z olbrzymią czerwoną sowiecką gwiazdą na lokomotywie, odbyła się, ale niestety uczestnicy nie mogli tego zobaczyć na teledziewią, który parę minut wcześniej przestał działać.

Ale jest nagrany film który przywiozłam ze sobą i za chwilę wszyscy uczestnicy naszego spotkania będą mogli go obejrzeć.

Kończąc moje wystąpienie proszę moją córkę Bożenkę o przeczytanie niektórych fragmentów ze wspomnień jej Babci Józefy Kołodziej z 6-letniego pobytu na Syberii wraz z całą rodziną Kołodziej i jej Matki pt. „MOJE ŻYCIE NA WYGNANIU”.

Nie mogąc ukryć wzruszenia czytała przez łzy, a wszyscy byli skupieni i zaszuchani też nie mogąc uwierzyć i zrozumieć, jak można było przeżyć to piekło na tej nieludzkiej ziemi.

Cyt. “ O ziemi bolszewicka przesiąknięta krwią naszych rodaków,
Jak, jak wytrzymasz ten płacz i ból umierających ludzi
i niewinnych dzieci, skazanych na katorgę i głód.

O Chryste Panie, czy słyszysz ten płacz sierot, które
Ochrypłym głosem wołają – “Boże, Boże daruj temu ludowi,
Bo oni przesiąknięci duchem stalinizmu, nie wiedzą co czynią.”

Joanna Preiss